

UITGANGSPUNTEN WET FINANCIËLE VERHOUDING BONAIRE, SINT EUSTATIUS EN SABA

1. Inleiding

Bij de nieuwe staatkundige verhoudingen horen nieuwe financiële verhoudingen. Deze *nieuwe financiële verhoudingen vormen een uitwerking van de Slotverklaring van de miniconferentie van 10 en 11 oktober 2006, het Overgangsakkoord van 12 februari 2007 en de Besluitenlijst van het politiek overleg van 20 juni 2007.*

De nieuwe financiële verhoudingen zullen worden vastgelegd in een aparte wet: de *Wet financiële verhouding Bonaire, Sint Eustatius en Saba (WfvBES)*. In deze wet zullen in ieder geval de volgende zaken geregeld worden:

- De rol van algemene en specifieke uitkeringen.
- Algemene uitkeringen gaan via een BES-fonds, afspraken moeten worden gemaakt over de wijze van voeding en indexering.
- Het begrotingsstelsel, het financiële toezicht en de comptabele voorschriften.
- Het eigen belastinggebied, inclusief een limitatieve opsomming van mogelijke lokale belastingen.

2. Uitgangspunten nieuwe financiële verhouding

De belangrijkste uitgangspunten voor de WfvBES zijn:

- De WfvBES regelt alle geldstromen tussen Rijk en BES alsook de controle op de besteding daarvan. De financiële verhoudingen met de BES sluiten zoveel mogelijk aan bij die van het Rijk met Nederlandse gemeenten. Waar mogelijk en/of nodig wordt een eenvoudiger systematiek uitgewerkt.
- De eilanden hebben/krijgen eigen taken en ook het Rijk krijgt taken ten aanzien van de BES. De bekostiging volgt de taken. De beschikbare middelen voor een taak gaan naar de betreffende uitvoerende partij in Nederland of de BES. De daadwerkelijke uitvoering kan gebeuren door uitvoeringsorganisaties van het Rijk, de Eilandgebieden, of de andere (toekomstige) landen in de regio. De uitvoerende partij kan eventueel een andere zijn dan de partij waar de taak formeel is neergelegd.
- In de nieuwe systematiek zijn er drie bekostigingsbronnen: 1) de eigen inkomsten (lokale belastingen en andere inkomsten) van de eilandgebieden, 2) de middelen voor de uitvoering van Rijkstaken die aan de begrotingen van de betrokken departementen zal worden toegevoegd (indien het betrokken departement de uitvoering van die taken delegeert naar het eilandgebied zal het departement daartoe de middelen over maken naar het eilandgebied in de vorm van een specifieke uitkering) en 3) een algemene uitkering uit het BES-fonds. De laatste twee bekostigingsbronnen zullen worden geïndexeerd.
- In de nieuwe financiële verhoudingen komen er Rijksbelastingen en lokale belastingen. Bij de invoering van Rijksbelastingen zal via de tariefstelling zoveel mogelijk koopkrachtveranderingen op de eilanden worden vermeden.
- In de WfvBES moet het lokale belastinggebied van de BES nader worden omschreven. Dit betekent dat er een limitatieve opsomming komt van de lokale belastingmiddelen die de eilanden mogen heffen. Het staat de eilanden daarbij vrij om te besluiten een in de WfvLBES opgesomde heffing of heffingscategorie al dan niet in te voeren. In de WfvLBES zal daarnaast, conform gemeentewet, een omschrijving worden opgenomen van de aard van de grondslag.

11022008

- Er komen drie BES-fondsen (voor elk eiland één) die worden opgenomen in begrotingshoofdstuk 7 BZK.
- Het BES-fonds komt via het geïntegreerd middelenbeheer (GMB) beschikbaar voor de betrokken entiteiten.
- Voor elk van de eilanden kent het BES-fonds een basis geldstroom (voor onvermijdelijke kosten die onafhankelijk van het aantal inwoners bestaan) en daarboven een geldstroom, die volgens een voor alle drie de eilanden zelfde systematiek wordt aangepast voor ontwikkelingen in inwonertal, en aanpassing aan de welvaartsontwikkeling (inflatie plus mogelijk reële groei). Dit zal nog nader worden uitgewerkt. Belangrijk is in ieder geval dat de indexering op betrouwbare objectief gemeten cijfers wordt gestoeld. De systematiek van het BES-fonds zal na drie jaar worden geëvalueerd.
- De regelgeving uit de AMvRB toezicht zal worden geïntegreerd in de WfvBES.
- De eilandelijke begrotingen zullen worden opgesteld volgens het baten-lastenstelsel.
- De Commissie BES-fonds zal worden ingesteld zodra de nieuwe financiële verhoudingen een feit zijn. De staatssecretaris van BZK zal de leden benoemen. De BES-leden van de commissie zullen benoemd worden op voordracht van de eilanden. Na introductie van het BES-fonds zal de commissie periodiek bijeenkomen om de ontwikkeling van het fonds te monitoren en te evalueren. De commissie zou daarbij kunnen adviseren over de jaarlijkse omvang van het BES-fonds (met gebruikmaking van inflatiecijfers, bevolkingsgegevens en gegevens over bijzondere omstandigheden als bv. een ((natuur)ramp). De commissie zal adviezen uitbrengen aan de bestuurders, die vervolgens jaarlijks een beslissing nemen over een bestuurlijk akkoord over de BES-fondsen.

3. Investerings

De eilanden kunnen beschikken over drie opties voor het financieren van toekomstige investeringen. Deze drie opties blijven naast elkaar bestaan. De drie opties zijn:

1. De eerste optie is financiering via de eigen eilandsbegroting. Hiervoor zal dan tijdig een reservering opgebouwd moeten worden en dus zal er een overschot moeten bestaan.
2. Een tweede optie is dat het eiland een departement bereid vindt de investering zelf te financieren, dan wel beschikbaar te stellen via een specifieke uitkering. In dat geval zal dat departement de middelen moeten vinden binnen haar eigen begroting.
3. De laatste optie is dat het eiland aan Nederland (BZK en Financiën) vraagt de investering te doen. Indien Nederland de investering nodig acht en dus goedkeurt zal Nederland de investering verzorgen. Vervolgens brengt Nederland de jaarlijkse afschrijving gedurende de economische levensduur van de investering in korting op het BES-fonds van het betrokken eiland. Aangezien de BES in de nieuwe systematiek niet mogen lenen zal de rente niet in korting worden gebracht op de middelen voor de BES-fondsen. Dit komt dus neer op voorfinanciering tegen 0% rente.

11022008